

Rezultati analize vzorčenja agroekosistema

doc. dr. Matjaž Glavan, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani

E-pošta: Matjaz.glavan@bf.uni-lj.si

Vera SILVA, Wageningen University, Scientific project manager SPRINT

E-pošta: Vera.felixdagracasilva@wur.nl

Connect with us:

sprint@wur.nl

European
Commission

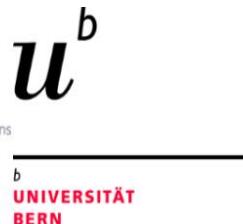

SPRINT

SUSTAINABLE PLANT PROTECTION TRANSITION:
A GLOBAL HEALTH APPROACH

H2020 Project
2020-2025

28 partnerjev

University of Ljubljana

université
de BORDEAUX

UNIVERSITÀ
CATTOLICA
del Sacro Cuore

Uvod – projekt SPRINT

Cilj

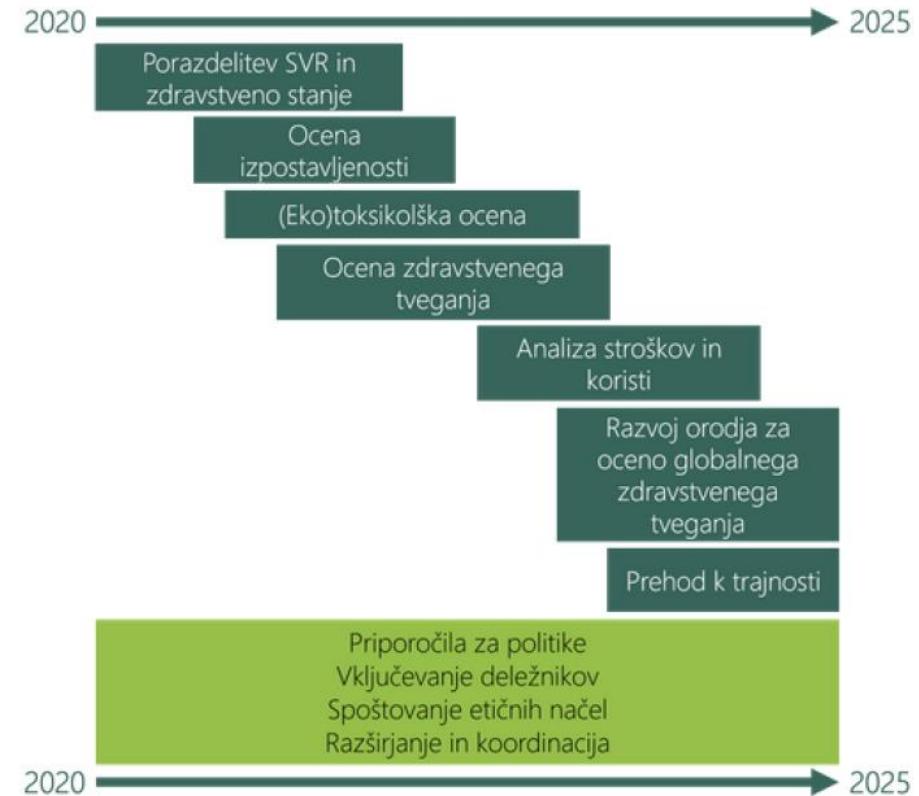
- Razviti orodje za oceno globalnega zdravstvenega tveganja (Global Health Risk Assessment Toolbox)
- Ocena učinkov FFS na okolje in zdravje ljudi
- Poti prehoda k trajnostnemu varstvu rastlin

Trajanje projekta 9/2020 – 8/2025

- 11 raziskovalnih območij
- terensko delo

ČASOVNICA KLJUČNIH REZULTATOV

SPRINT lista analiziranih FSS (junij 2021)

LC-MS/MS ESI pos	Acetamiprid	Dimoxystrobin	Haloxyfop	Metolachlor (S)	Propamocarb	Spirotetramat
	<i>Acetamiprid-N-desmethyl</i>	Dinotefuran	Imazalil	Metrafenone	Propaquizafop	<i>Spirotetramat-enol</i>
	Ametoctradin	Diuron	Imidacloprid	Metribuzin	Propiconazole	<i>Spirotetramat-enol-glucoside</i>
	Atrazine	Emamectin	<i>Imidacloprid (5-hydroxy)</i>	Metsulfuron-methyl	Propoxur	<i>Spirotetramat-keto-hydroxy</i>
	Azoxystrobin	Epoxiconazole	<i>Imidacloprid (desnitro-)</i>	Myclobutanil	Propyzamide	<i>Spirotetramat-mono-hydroxy</i>
	<i>Azoxystrobin-O-demethyl</i>	Ethofumesate	Indoxacarb	Napropamide (M)	Prosulfocarb	Spiroxamine
	Bixafen	Famoxadone	iprovalicarb	Nicosulfuron	<i>Prothioconazole destho</i>	Tebuconazole
	Boscalid	Fenbuconazole	Isoproturon	Oryzalin	Pymetrozine	Terbutylazine
	Carbendazim	Fenhexamid	Isoxaben	Oxadixyl	Pyraclostrobin	<i>Terbutylazine-desethyl</i>
	Chlorantraniliprole	Fenoxy carb	Isoxaflutole	Oxyfluorfen	Pyraflufen-ethyl	Terbutryn
	Chlorotoluron	Fenpropidin	Lenacil	Penconazole	Pyrethrin I	Tetraconazole
	Clomazone	Fenpropimorph	Linuron	Pencycuron	Pyrethrin II	Thiabendazole
	Clothianidin	Flazasulfuron	Mandipropamid	Pendimethalin	Pyrimethanil	Thiacloprid
	Cyantraniliprole	Flonicamid	Metalaxyl (M)	penoxulam	<i>Pyrimethanil_M605F002</i>	Thiamethoxam
	Cyflufenamide	Florasulam	<i>Metalaxyl CGA 62826</i>	Phosmet	Pyriofenone	Thiencarbazone-methyl
	cymoxanil	Flufenacet	Metamitron	<i>Phosmet oxon</i>	Pyriproxyfen	Thiophanate-methyl
	Cyproconazole	Fluopicolide	<i>Metamitron-desamino</i>	Phoxim	Pyroxulam	<i>Tolylfluanid DMST</i>
	Cyprodinil	Fluopyram	Metazachlor	Piperonyl butoxide	Quinoxifen	Tri-allate
	<i>Cyprodinil CGA304075</i>	<i>Fluopyram benzamide</i>	Metconazole	Pirimicarb	Quinalofop	Tricyclazole
	Difenoconazole	Fluoxastrobin	Methabenzthiazuron	Pirimiphos-methyl	Rimsulfuron	Trifloxystrobin
	Diflufenican	Flupyradifurone	Methiocarb	<i>Pirimiphos-methyl DEAMPY</i>	Sedaxane	<i>Trifloxystrobin CGA 321113</i>
	<i>Diflufenican AE-B107137</i>	Flusilazole	<i>Methiocarb sulfon</i>	<i>Pirimiphos-methyl-N-desethyl</i>	Spinetoram	zoxamid
	Dimethenamid (P)	Flutolanil	<i>Methiocarb sulfoxide</i>	Prochloraz	Spinosyn A	
	Dimethoate	Fluxapyroxad	Methoxyfenozide	<i>Prochloraz BTS 44596</i>	Spinosyn D	
	Dimethomorph	Foramsulfuron	Metobromuron	Prometryn		
LC-MS/MS ESI neg	2,4-D (free)	<i>Chlorothalonil 4-OH</i>	Fipronil	Fludioxonil	Meptyldinocap	<i>Pirimicarb desmethyl-</i>
	Bentazone	<i>Chlorpyrifos-/methyl: TCPy</i>	<i>Fipronil sulfone</i>	Fluroxypyr	<i>Meptyldinocap phenol</i>	<i>Pirimiphos-methyl-desmethyl</i>
	<i>Bixafen desmethyl</i>	<i>chlорpyrifos-methyl-desmethyl</i>	Fluazifop	MCPA	<i>Metolachlor ESA</i>	
	Bromoxynil		Fluazinam	Mecoprop	<i>Metolachlor OA</i>	
GC-MS/MS	bifenthrin	Cyfluthrin (beta-cyfluthrin)	DDE, o,p'	Dieldrin	lambda-Cyhalothrin	
	captan THPI (1,2,3,6-tetrahyd	Cypermethrin	DDT o,p'	Esfenvalerate	Lindane (gamma-HCH)	
	Chlorpropham	DDD o,p'	DDT p,p'	Fenvalerate	Permethrin	
	Chlorpyrifos	DDD p,p'	Deltamethrin	folpet PHI (Phthalimide, CAS: 85-4 tau-Fluvalinate		
	Chlorpyrifos-methyl	DDE p,p'	Dicloran	Hexachlorobenzene	Tetramethrin	
SRM	glyphosate	AMPA				

v naboru
164 pesticidov
43 metabolitov

Italic: metabolites

Vzorčevanje: poletje 2021

Study protocol: Silva et al. 2021

Environmental samples:

10 x conventional, 10 x organic fields (from 12-20 farms) per case study site

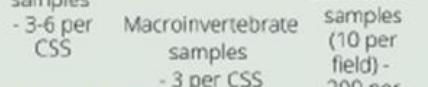
Soil samples - 1 per field (20/CSS)
Water samples - 3-6 per CSS
Plant samples - 1 per field (20/CSS)

Sediment samples - 3-6 per CSS
House dust samples - 1 per farmer household (12-20/CSS)
Outdoor dust samples - 2 per CSS

Fish samples - 3-6 per CSS
Macroinvertebrate samples - 3 per CSS
Earthworm samples (10 per field) - 200 per CSS

Insect traps (3 repetitions in 10 farms) = 30 per CSS
Bat faecal samples 3-5 per CSS
Flying insects (3 repetitions in 10 farms) = 30 per CSS

Biological samples:

6 x conventional, 6 x organic fields (from 12-20 farms) per case study site

Sheep, cattle, dairy or goats:

Urine samples - 3 per farm

Faecal samples - 3 per farm

Blood samples - 3 per farm

Wristbands - 3 per farm

Feed samples - 1 per farm

Milk samples - 1 per farm

Cats

Faecal samples - 1 per farm

Human subjects:

Farmers:

12 conventional, 12 organic

Neighbours:

12 conventional, 12 organic

Consumers:

12 conventional, 12 organic

Nasal swab - 1 per participant

Blood samples - 1 per participant

Urine samples - 1 per participant

Stool samples - 1 per participant

Food and drink sample - 1 per participant

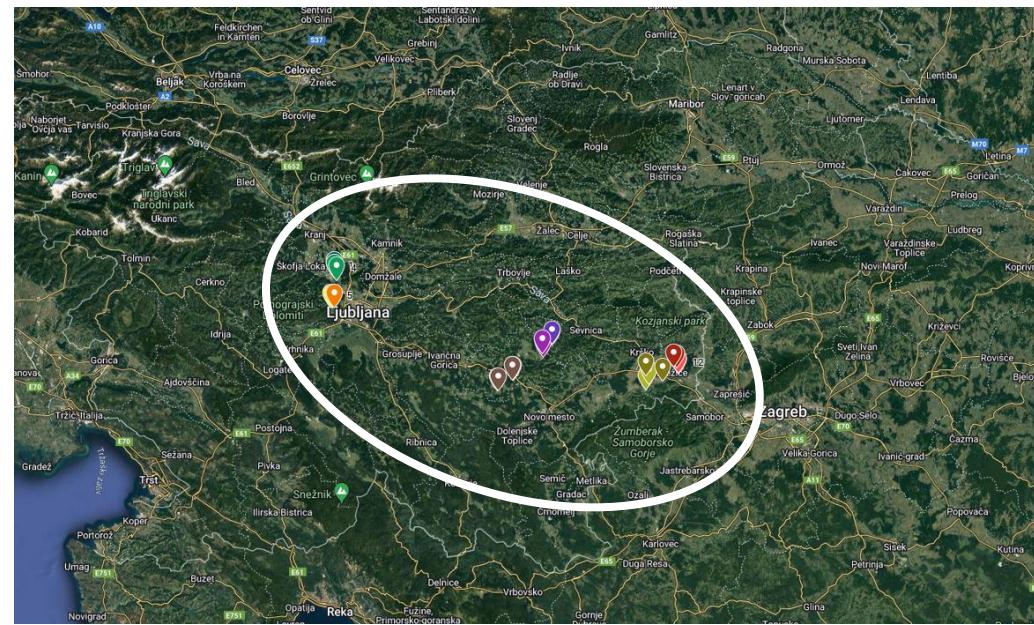

Wristbands - 1 per participant

Raziskovalno območje Osrednja Slovenija – Koruza

- 12 kmetij (6 konvencionalnih in 6 ekoloških)
  - ✓ tla – sedimenti – voda – zrak
  - ✓ krave – mačke – netopirji – insekti – ribe
  - ✓ deževniki – nevretenčarji
  - ✓ krma za krave
  - ✓ pridelki
- Kmetje, sosedje, potrošniki (n=72, 36 moških in 36 žensk)
  - ✓ kri – blato – urin – bris nosne sluznice – zapestnice
  - ✓ Hišni prah
  - ✓ hrana 24 ur (n=6)
  - ✓ vprašalniki (obnašanje, prepričanja, delovanje)

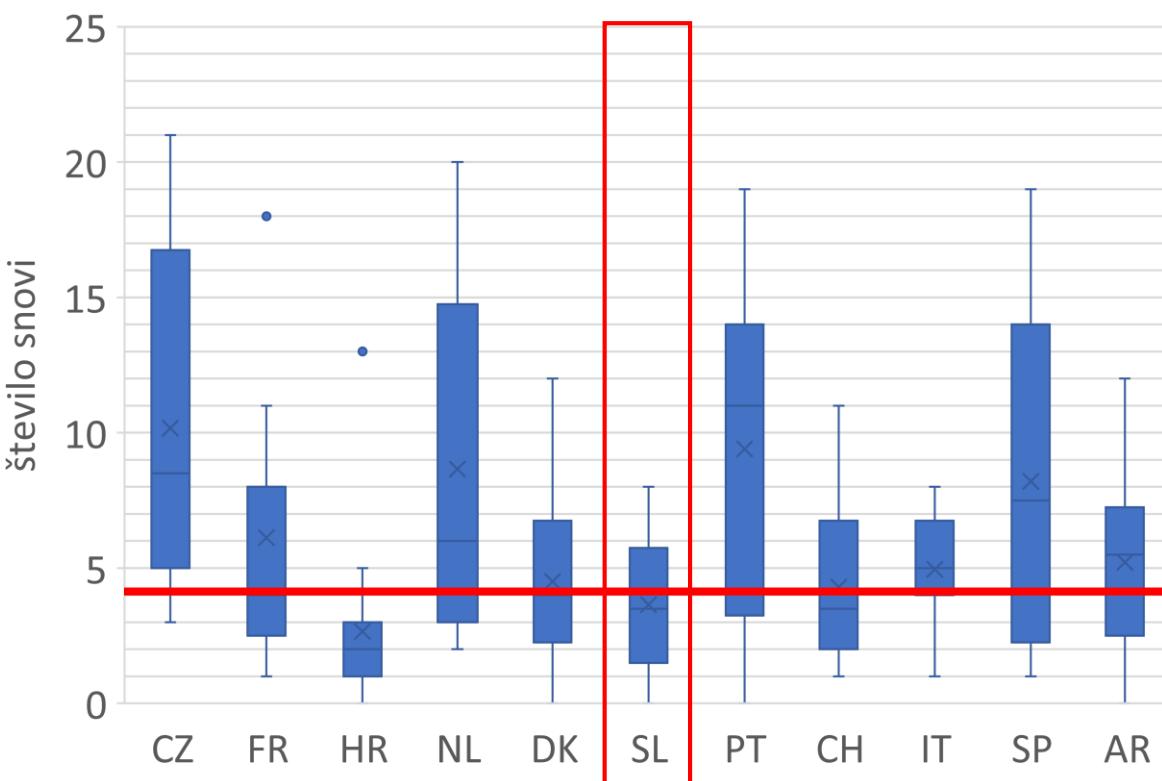

TLA – projekt SPRINT

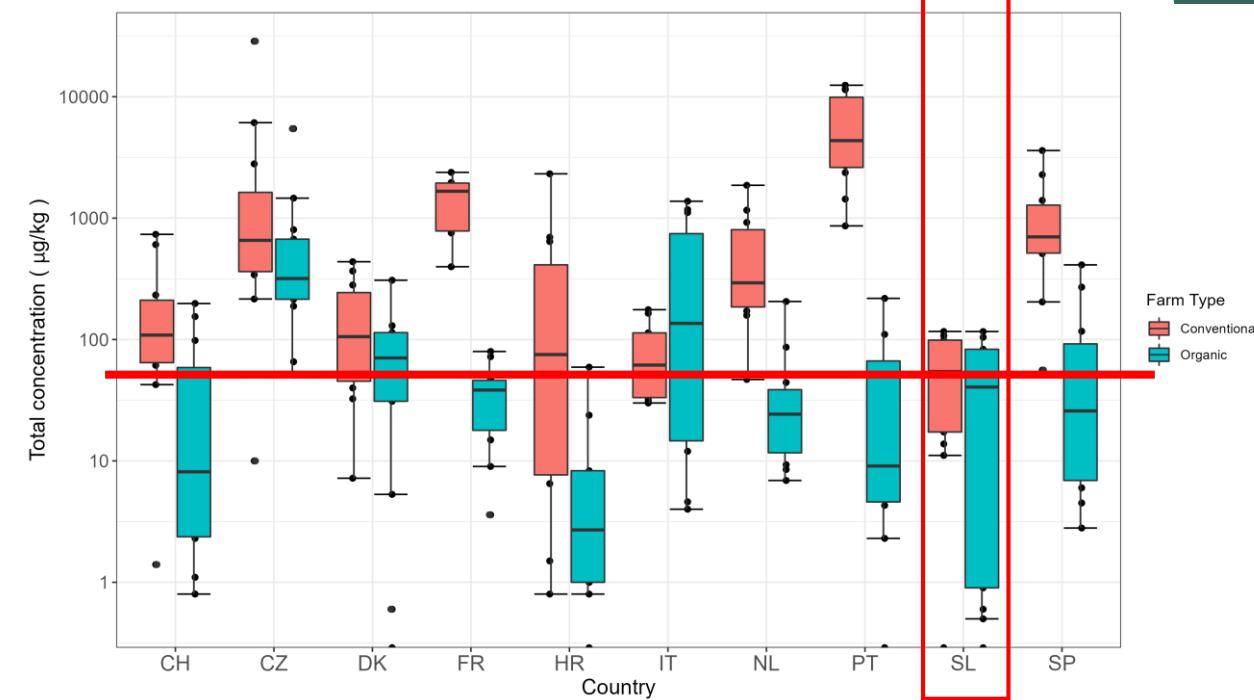
SLO: 0-8 snovi/vzorec

SPRINT: 0-21

Število snovi v tleh

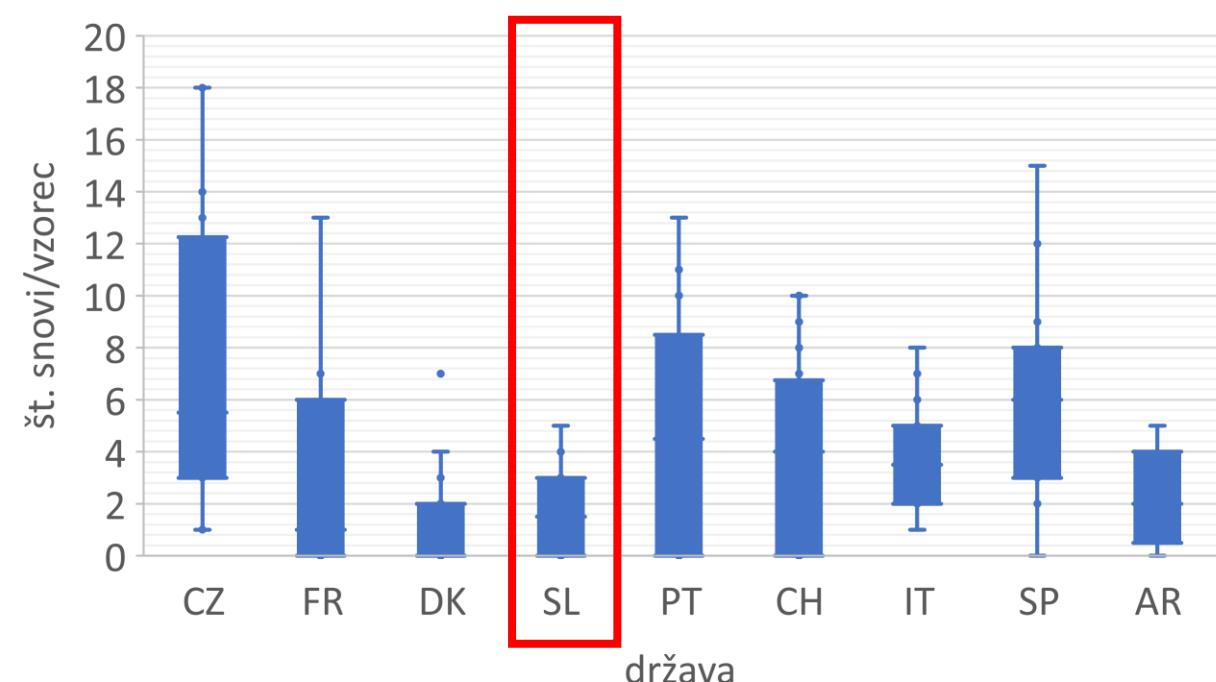
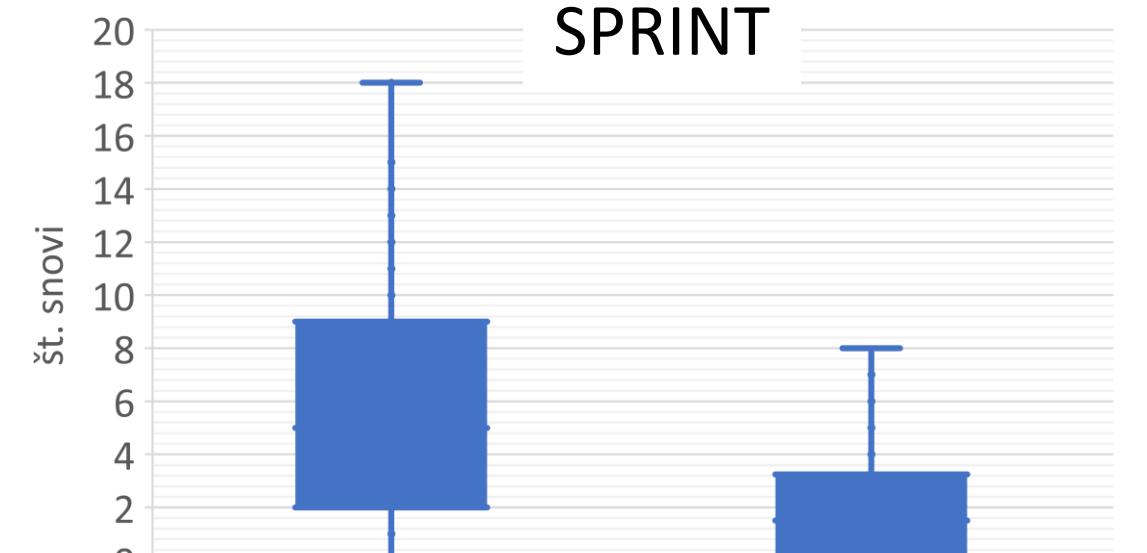
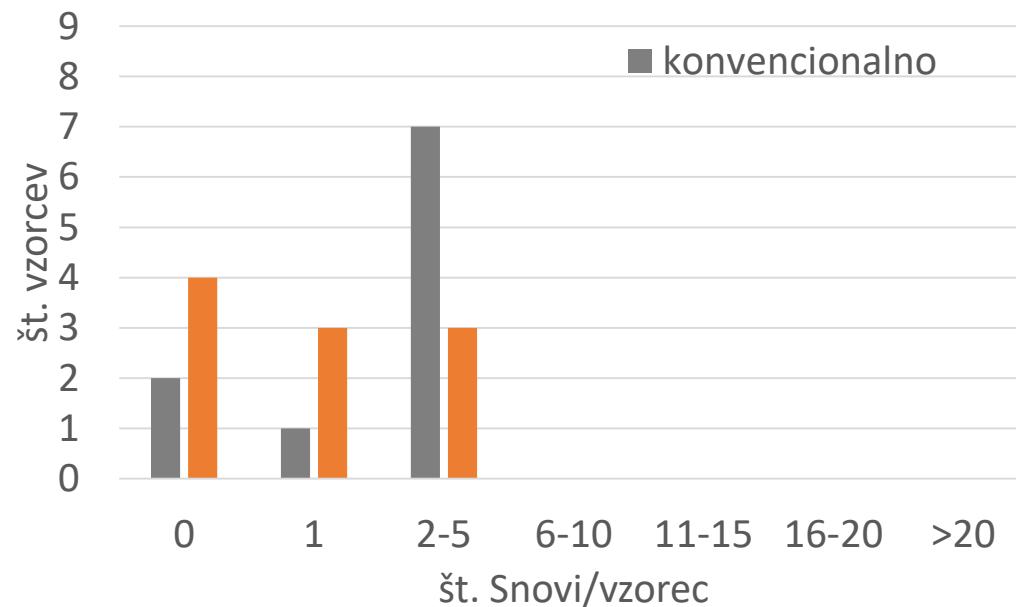
Skupna vsebnost snovi v tleh

Deževniki - Slovenija

ekološko : konvencionalno

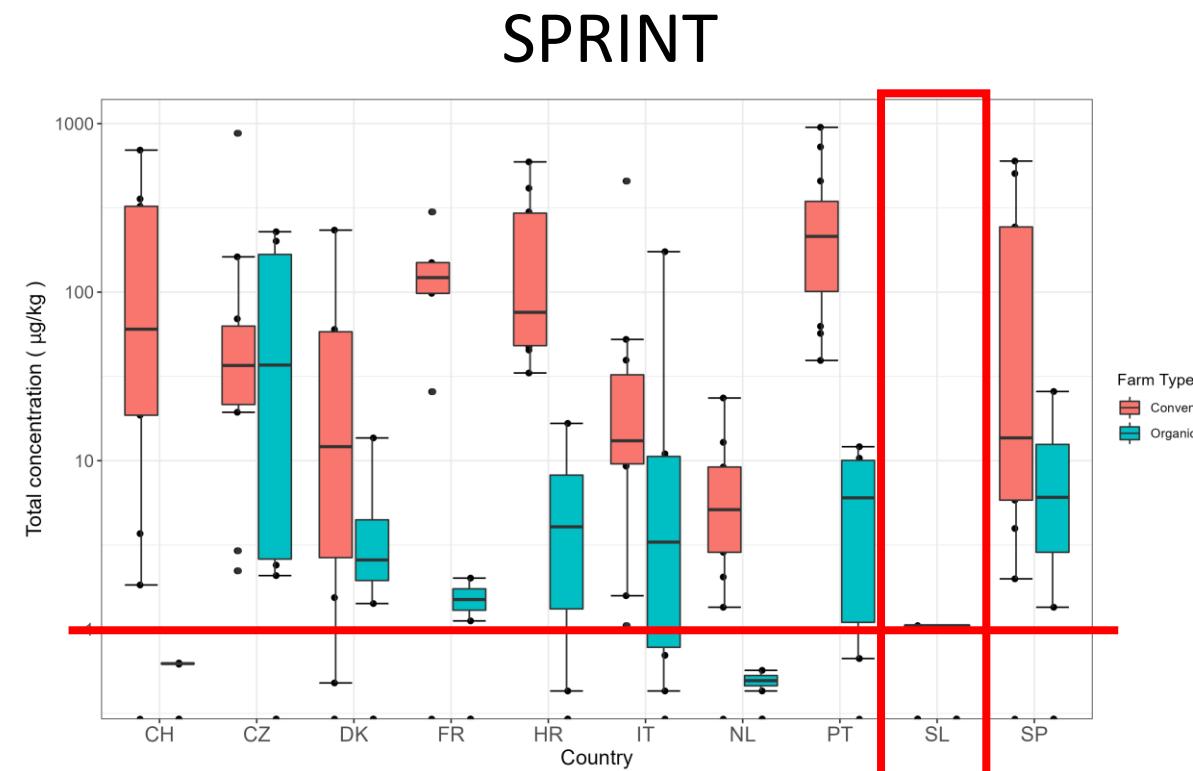
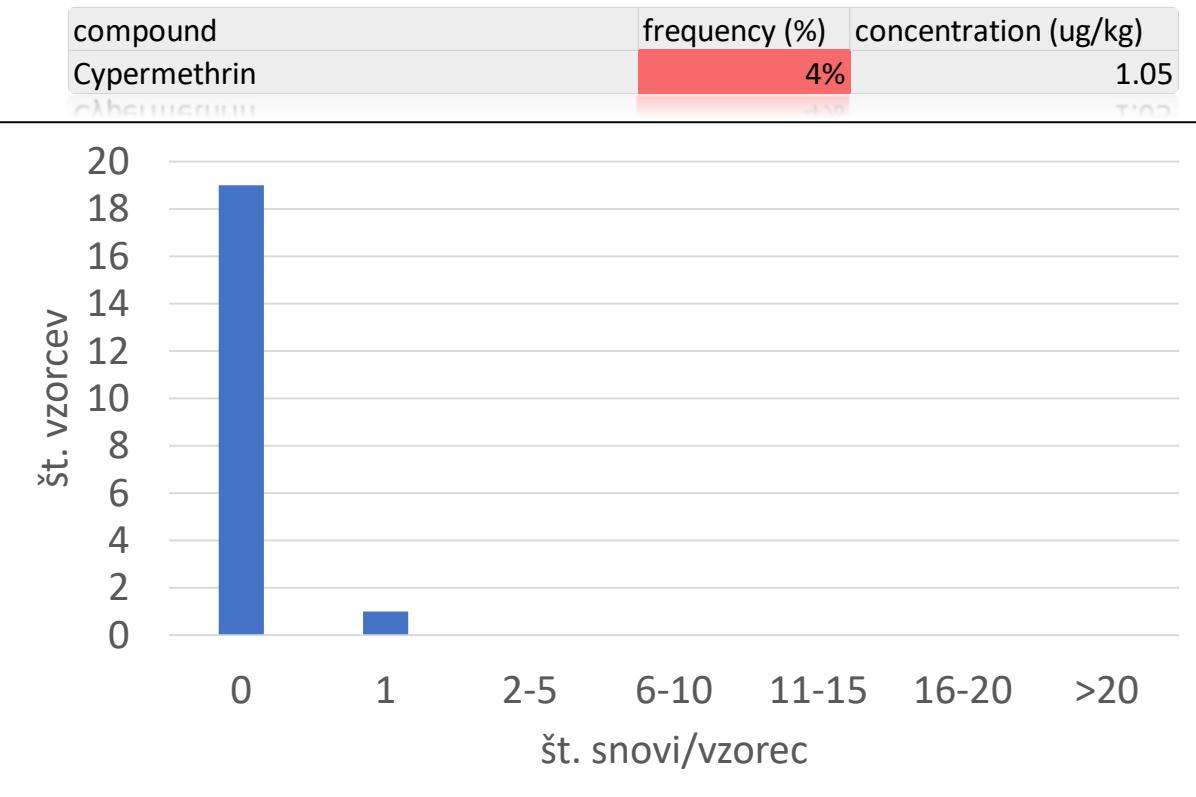
	KONV	EKO
Skupno število	10	4
Povprečno št. ostankov/vzorec	3	1
min št. ostankov/vzorec	0	0
max št. ostankov/vzorec	5	3

SPRINT

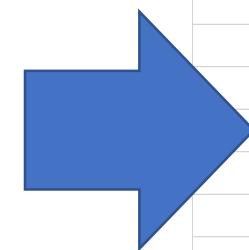
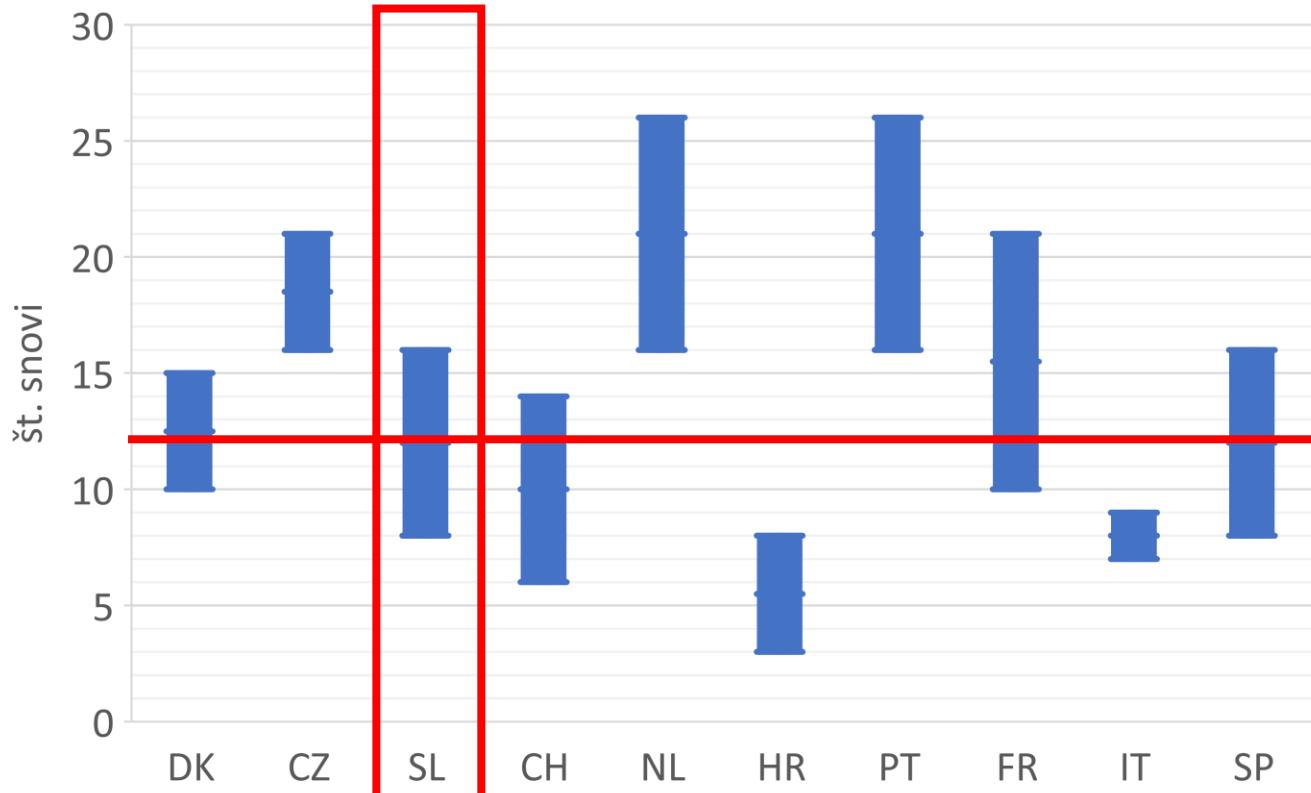
Rastline – Slovenija , projekt

- 20 vzorcev koruzno zrnje
- SLO: 1 snov zaznana/192 testiranih (v konvencionalnem vzorcu)
- SPRINT: 0-18 snovi

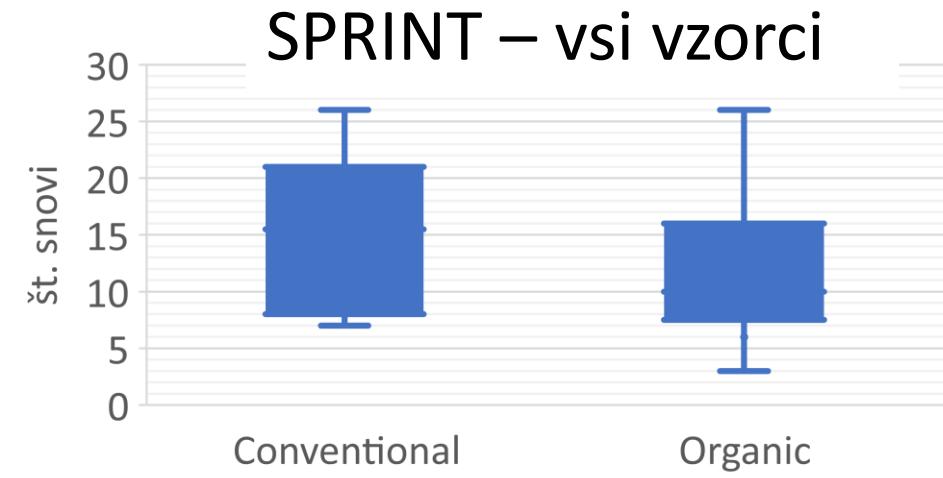

Delci v zraku – veter - TIEM

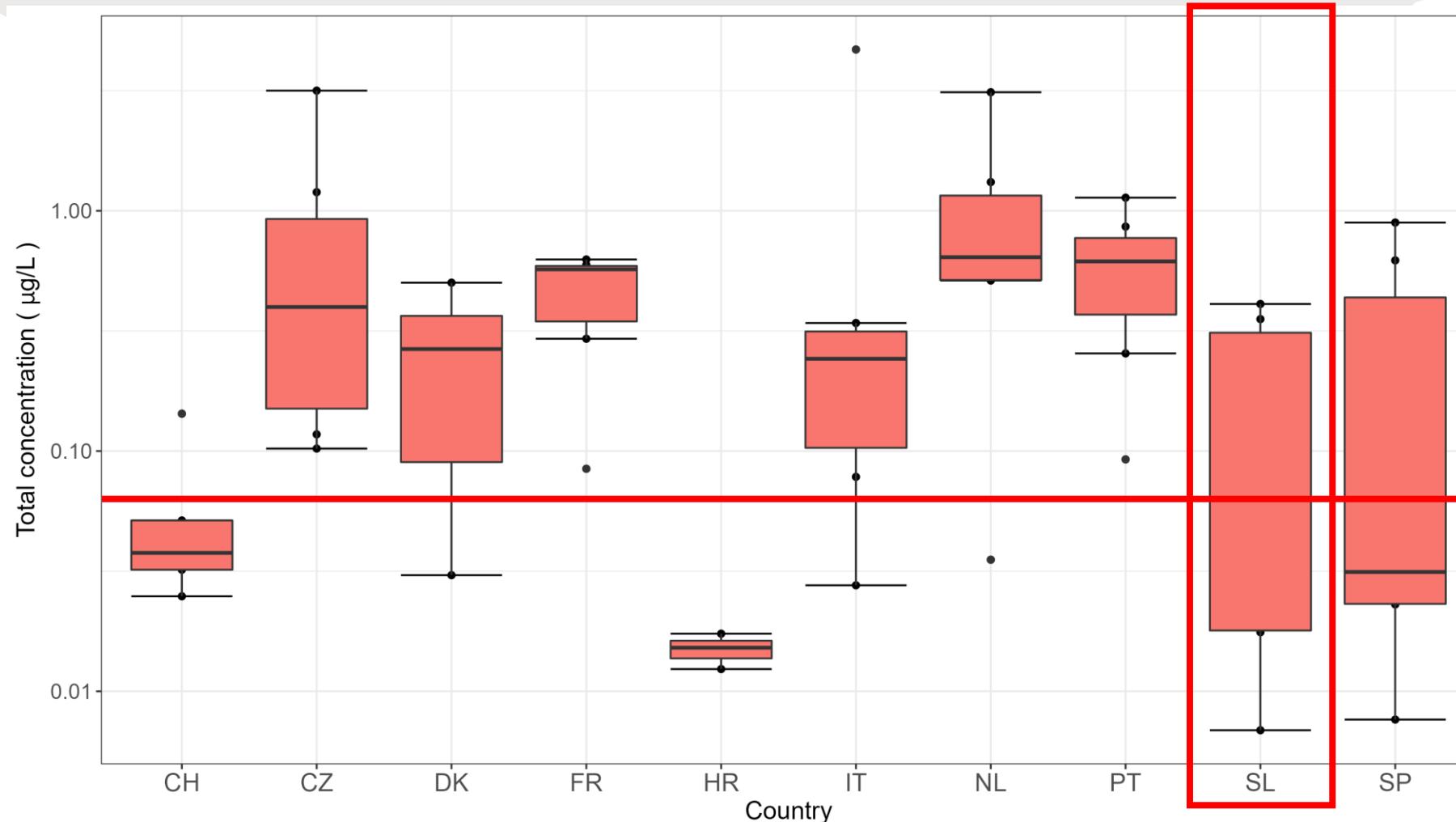
- 2 vzorčni mesti (postavljeni na njivah)
- 17 snovi zaznanih/160 testiranih
- SLO: Konv - 21 snovi; Eko: 16 snovi
- SPRINT: Konv: 6-26; Eko: 3-26

	Medvode Konvencionalno ng/sampler	Brežice Ekološko ng/sampler
compound		
1 Terbuthylazine_desethyl	12.5	15.7
2 Terbuthylazine	22.4	21.9
3 Prosulfocarb	23.3	-
4 Pendimethalin	32.3	87.4
5 Folpet	36.1	189
6 Glyphosate	47.3	25
7 Folpet_PHI	77.5	92.2
8 Metolachlor_S	209.2	176.1
9 AMPA	-	8.1
10 Spirotetramat	-	12.3
11 Tetraconazole	-	13
12 Metalaxyl_M	-	14.6
13 Cyprodinil	-	21.4
14 Tebuconazole	-	24.2
15 Fenpropimorph	-	28.9
16 Pirimicarb	-	33.7
17 Prothioconazole_desthi	-	44.9

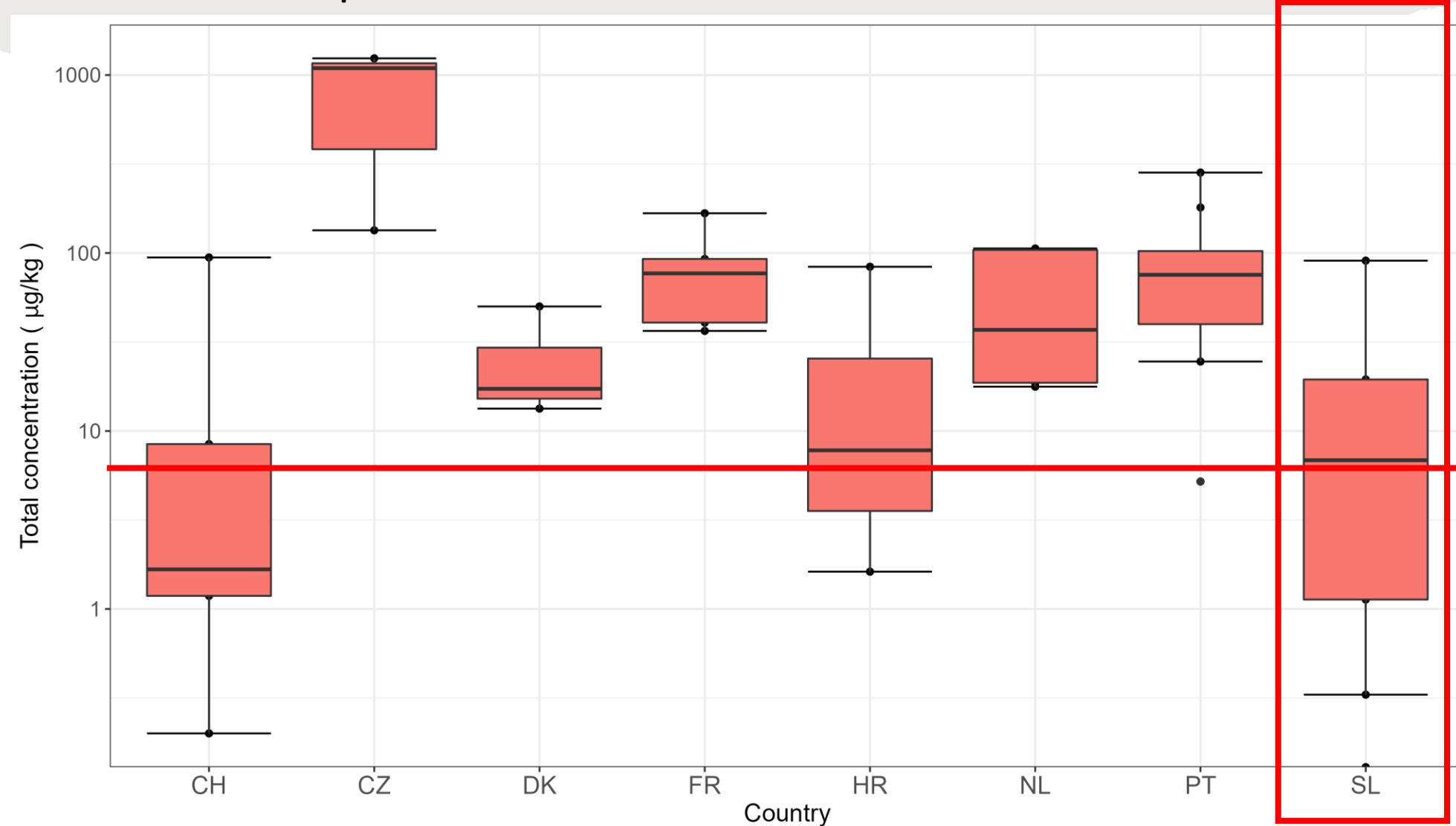
Skupna vsebnost snovi (Total concentration—Water)

Sediment površinskih voda -

Skupna vsebnost (Total concentration—Sediment)

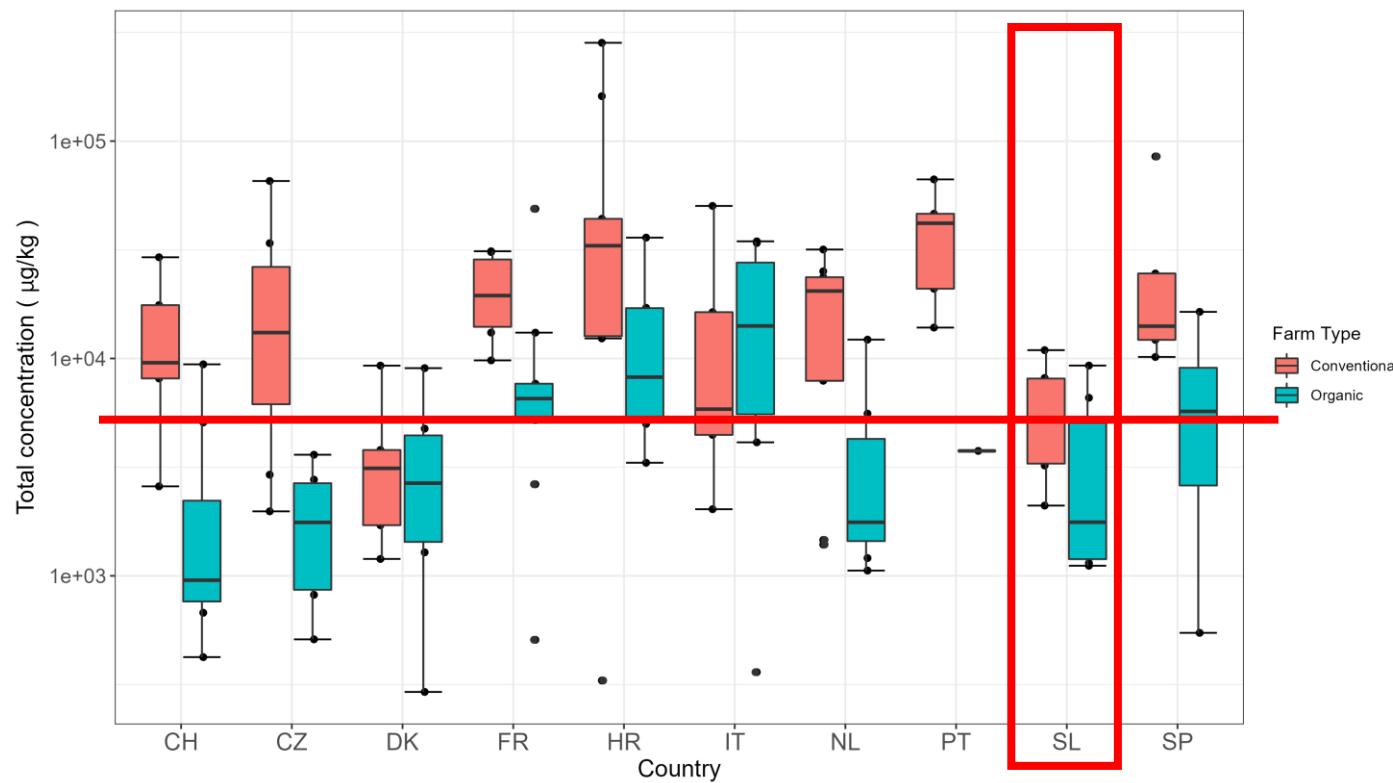
- SLO: 8 snovi zaznanih/196 analiziranih (4%)
- SLO: 0-6 snovi/vzorec
  - SPRINT: 0-48 snovi/vzorec

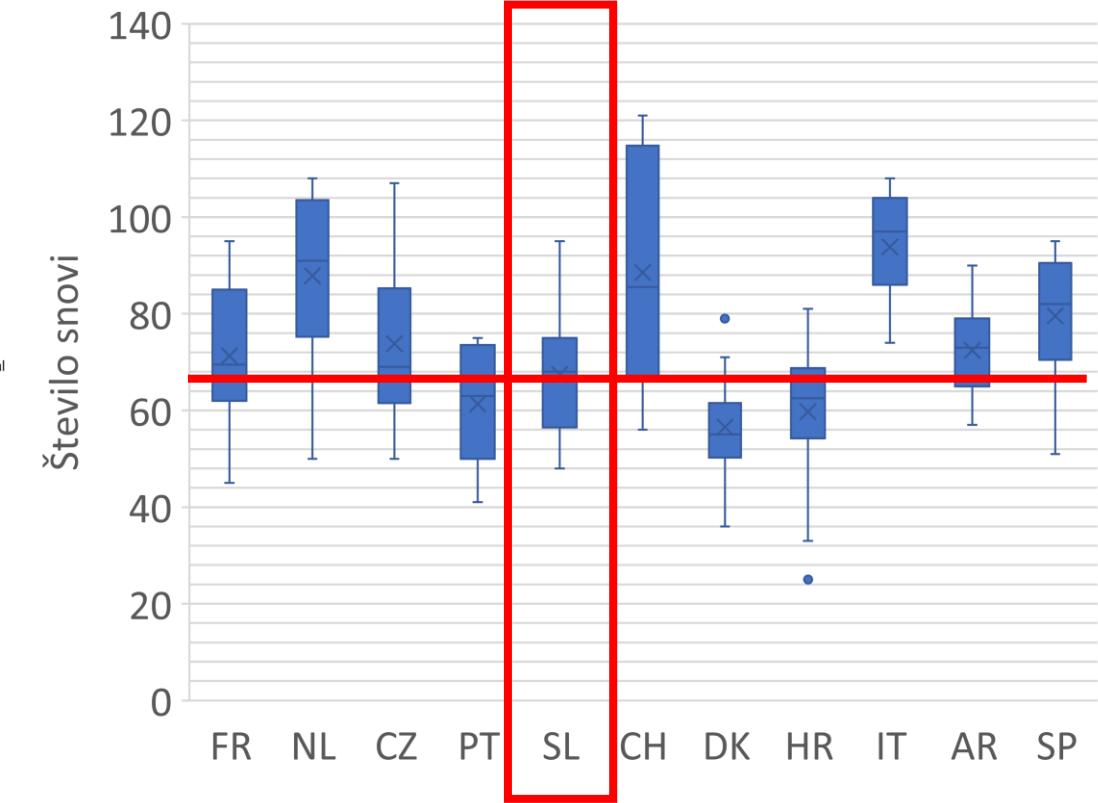
Hišni prah – kmetije - SPRINT

SLOVENIJA	KONV	EKO
Skupno število	141	105
Povprečno št. ostankov/vzorec	76	59
min št. ostankov/vzorec	68	48
max št. ostankov/vzorec	95	75

Skupna vsebnost snovi

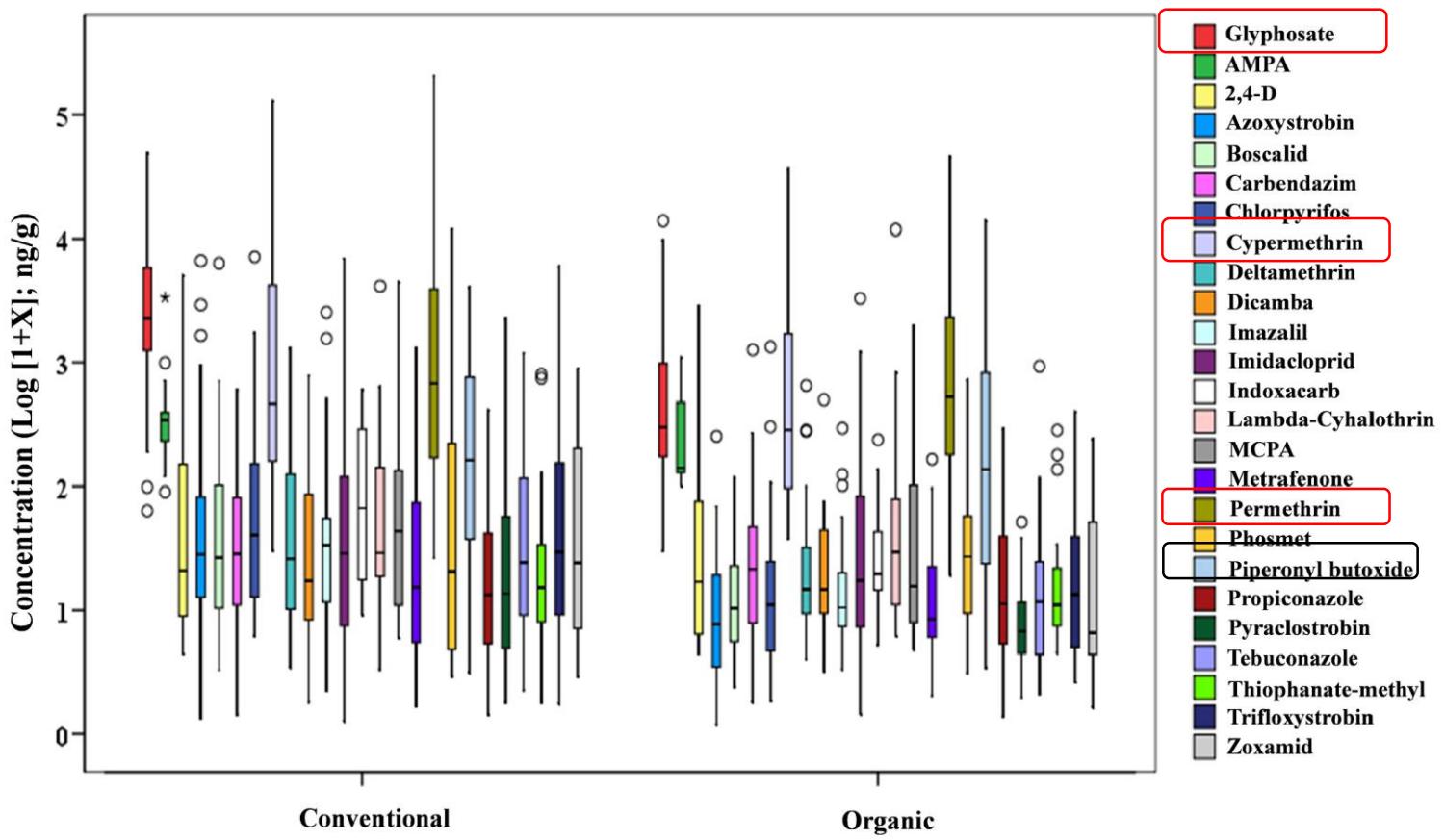
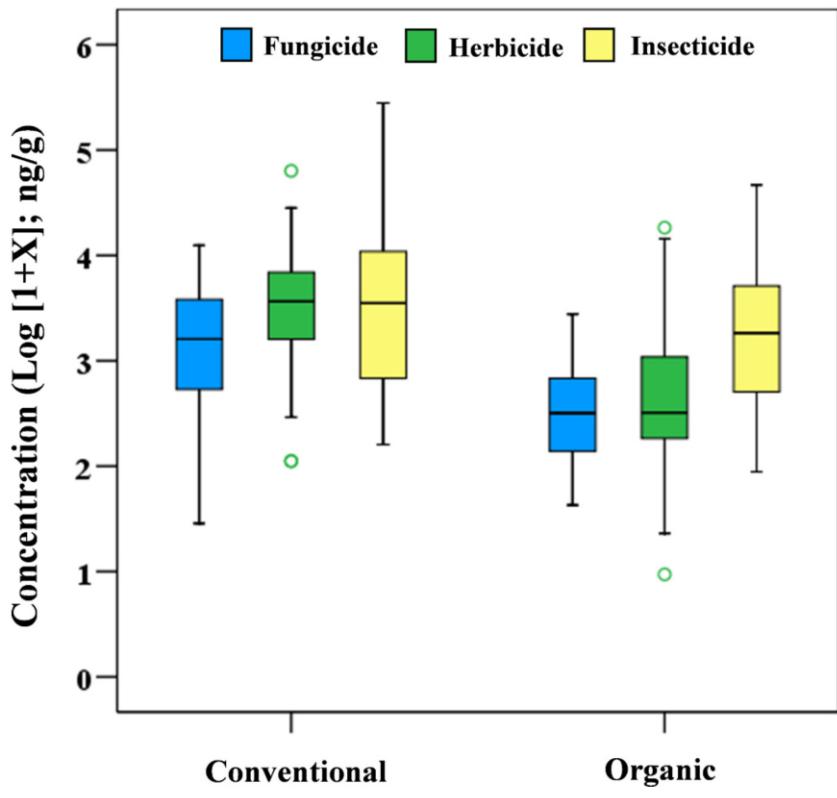

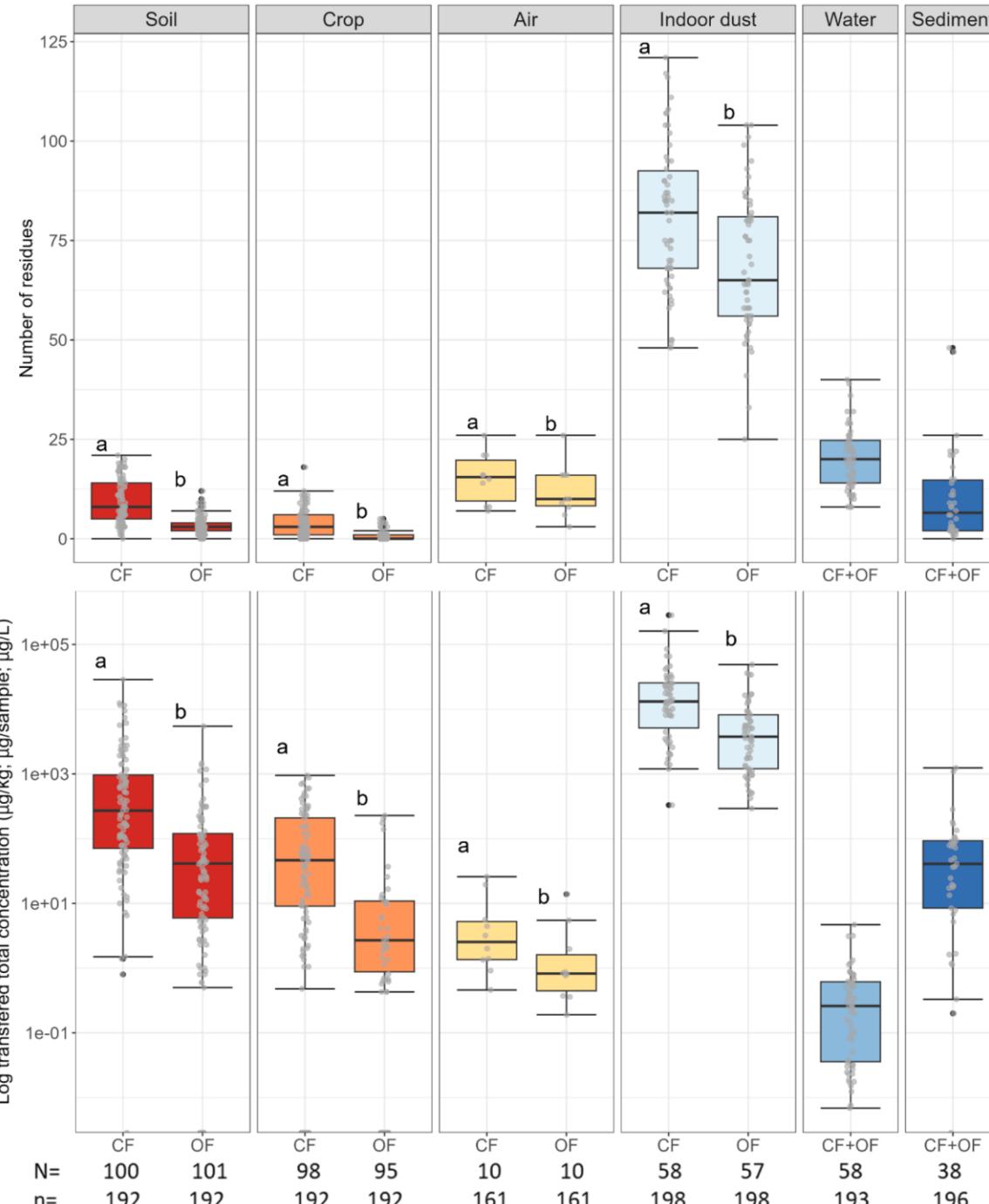
Število snovi

Hišni prah – kmetije - SPRINT

I. Navarro et al.

Slovenija

Uporabljene aktivne spojine za CSS-7 (Slovenija) – koruzna polja 2021

in če so bile te aktivne spojine odkrite v različnih izmerjenih matrikah.
Zaznano = "+", Ni zaznano = "-"

C S S	Active compound applied	Type of product	Detected in soil	Detected in surface water	Detected in sediment	Detected in outdoor dust	Detected in Human - Blood	Detected in Human - Urine	Detected in Human - Faeces
S L	Metolachlor (S)	Herbicide	7/10 vzorcev (konv. njiva)	2/6 vzorca	-	2/2 vzorca	-	-	1/24 potrošnikov splošne populacije 1/24 sosedov
S L	Foramsulfuron	Herbicide	-	-	-	-	-	-	-
S L	2,4-D (free)	Herbicide	-	-	-	-	-	-	-
S L	Isoxaflutole	Herbicide	-	-	-	-	-	-	-

Živali – Slovenija

Kmetija

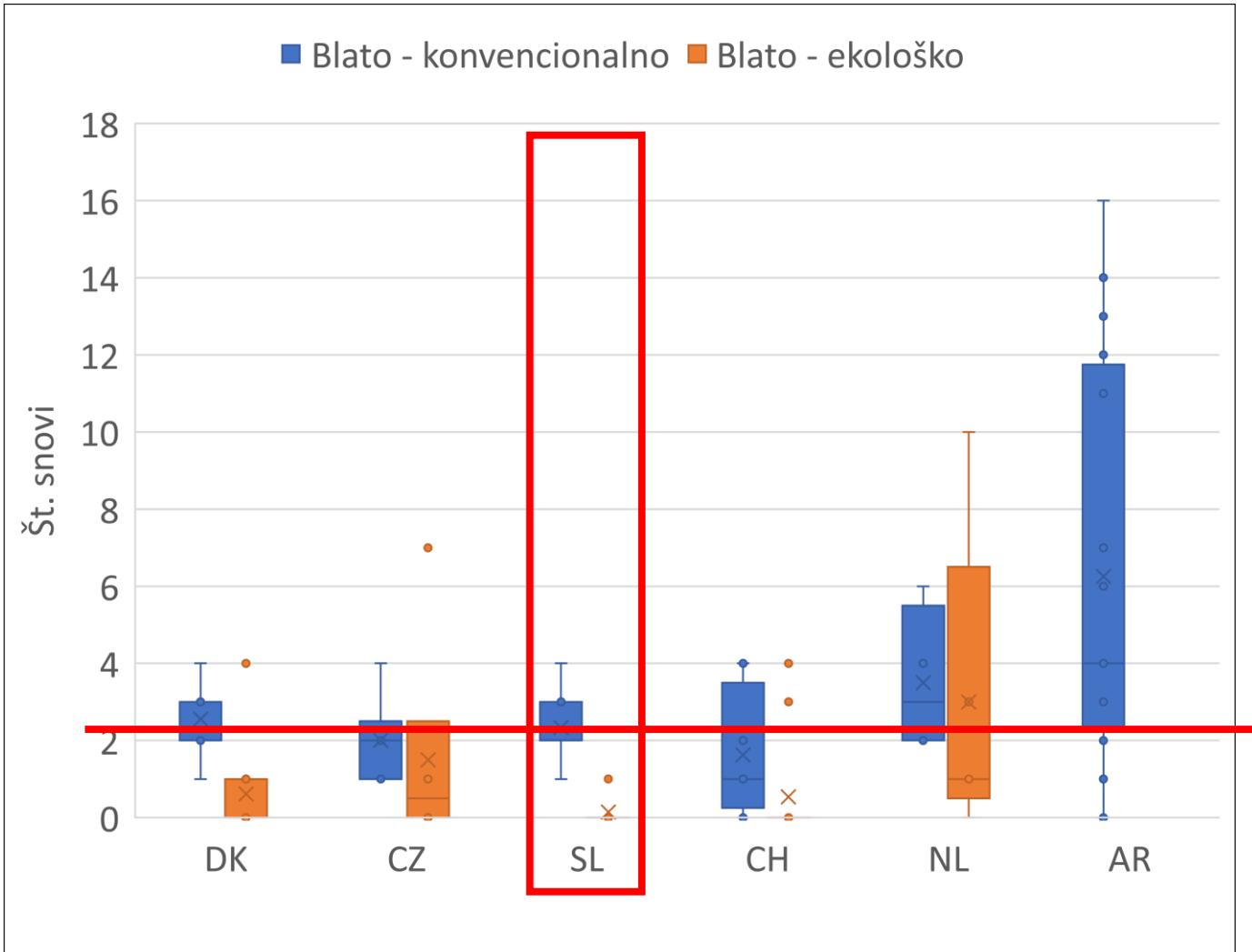
konvencionalno : ekološko

Živali – SPRINT - Kmetija

konvencionalno : ekološko

Krave - blato

(81 konv, 49 eko vzorcev)

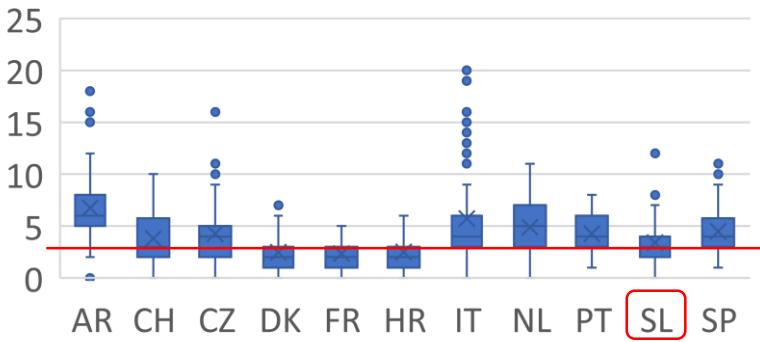
Človeški vzorci – SPRINT

Blato, Krvna plazma, Urin

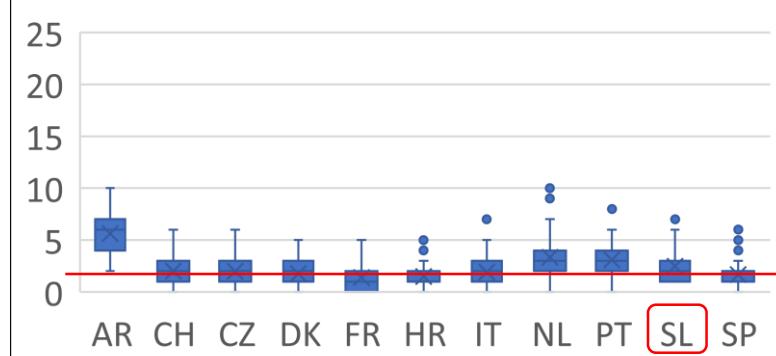
vsi sodelujoči (715) (kmeti, sosedi, potrošniki)

Urin
Izvedene samo meritve Glifosata in AMPA

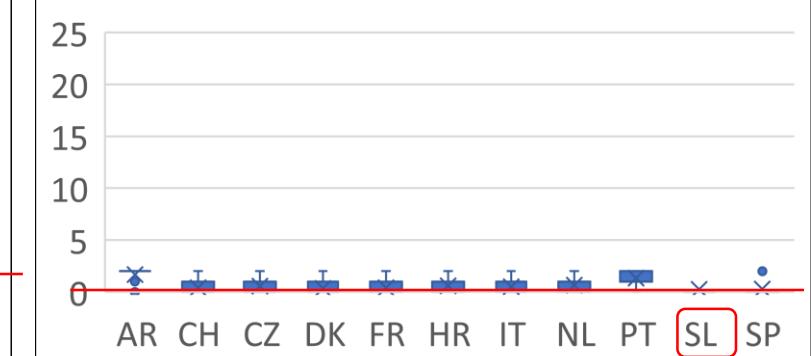
Blato - število snovi/vzorec

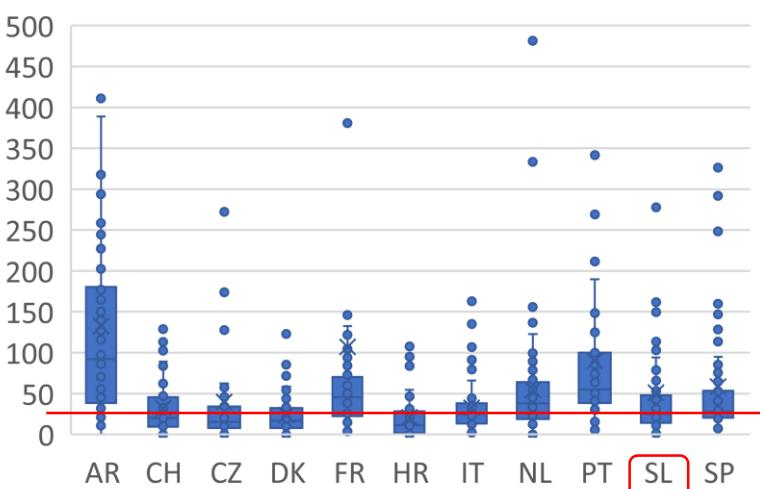
Krvna plazma - število snovi/vzorec

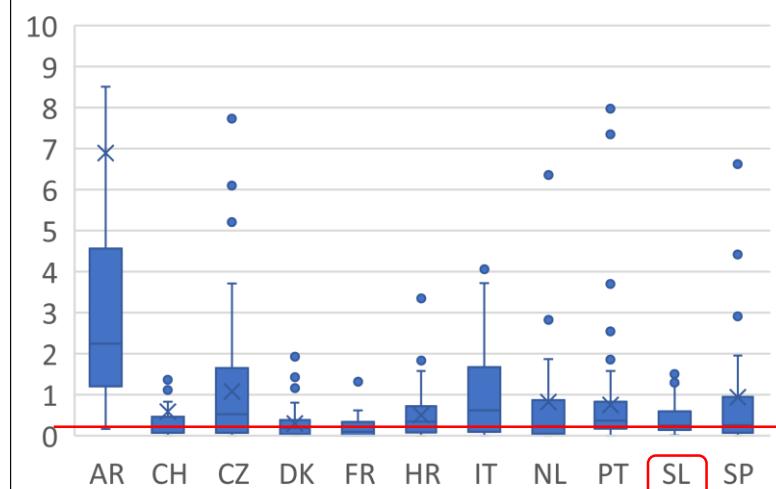
Urin - število snovi/vzorec

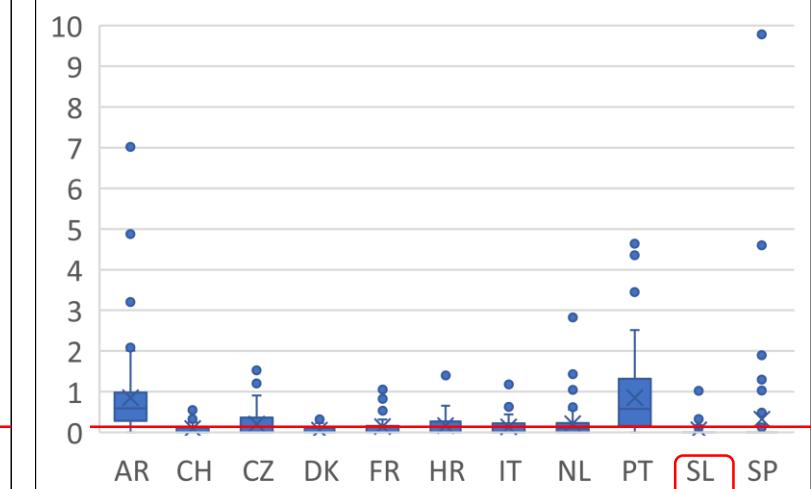
Blato - vsota vsebnosti snovi (ug/kg)

Krvna plazma - vsota vsebnosti snovi (ug/kg)

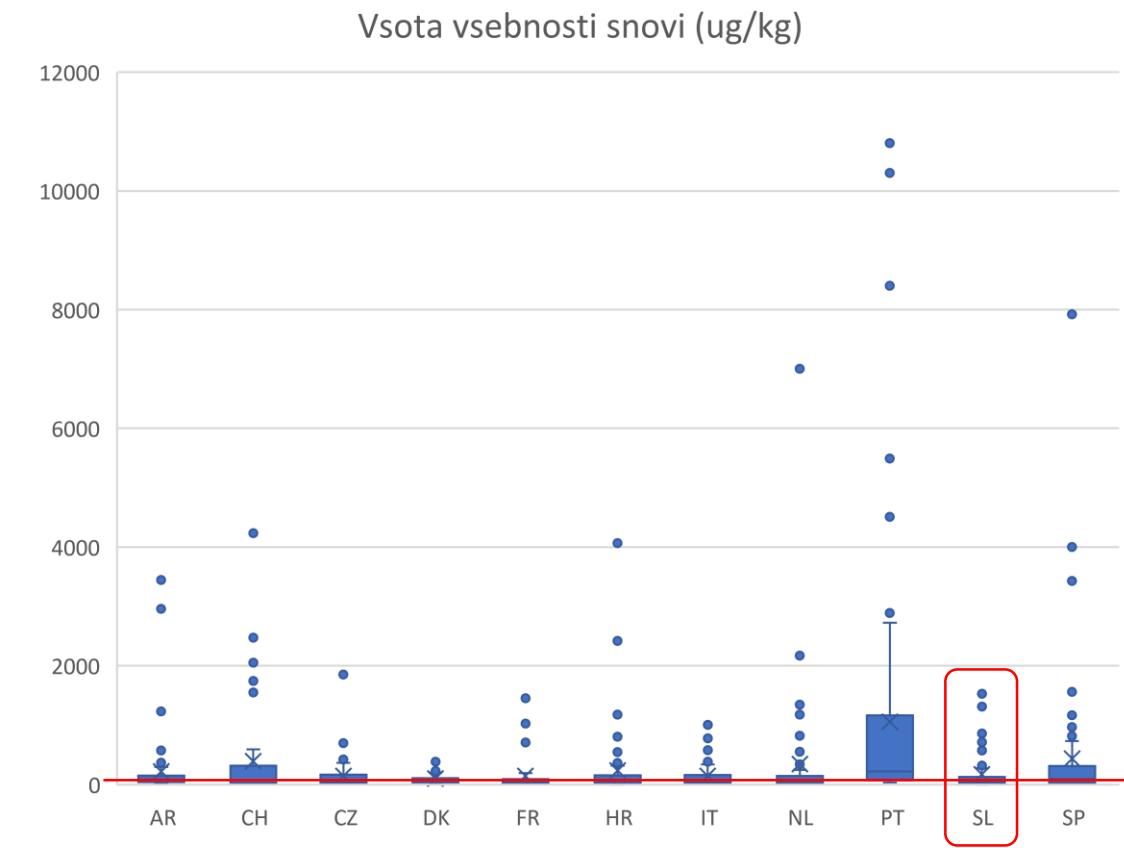
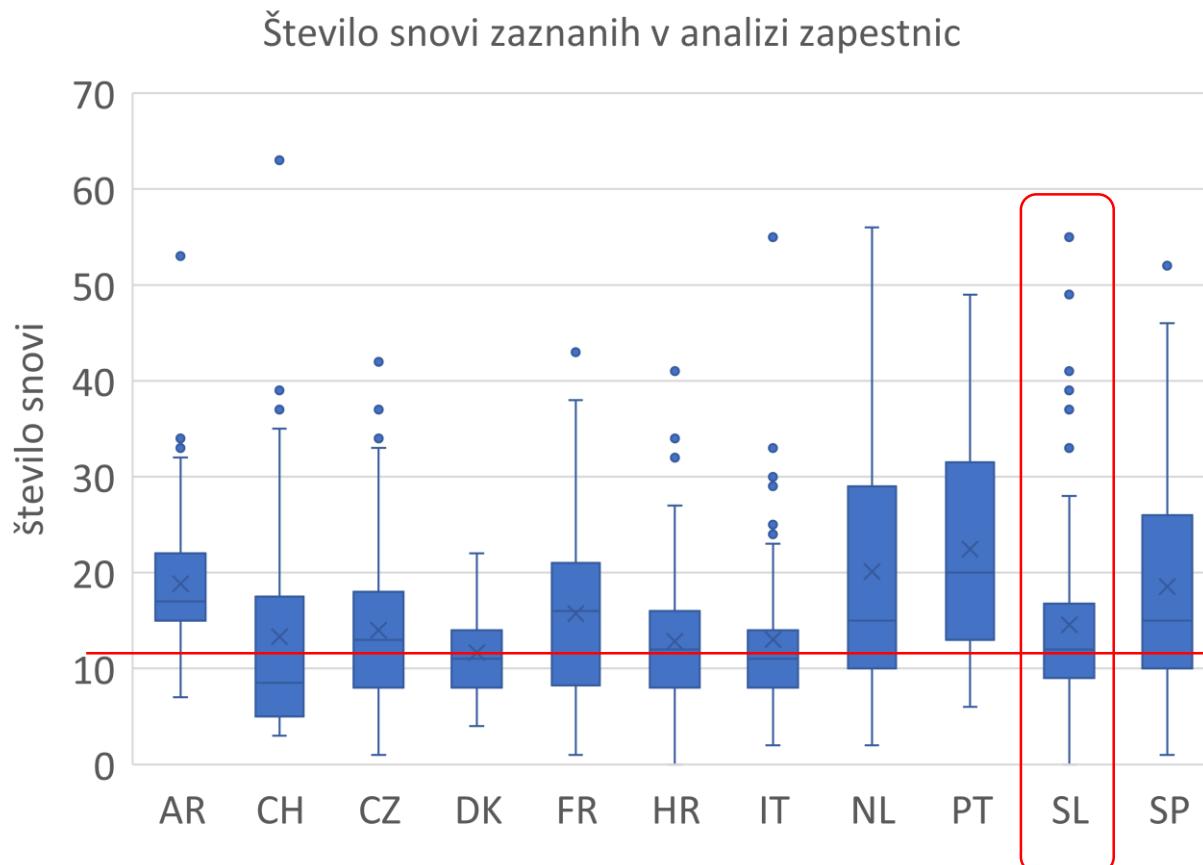

Urin - vsota vsebnosti snovi (ug/kg)

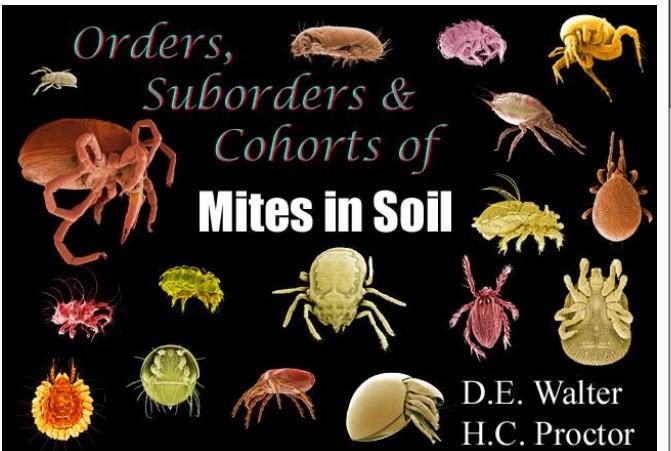

Človeški vzorci – SPRINT ZAPESTNICE

vsi sodelujoči (715) (kmeti, sosedi, potrošniki)

Profil nevarnosti ostankov pesticidov, odkritih v tleh, zunanjem zraku, vodi in sedimentih, za kopenske in vodne organizme.

EW = deževniki

CB = skakači

BB = čmrlji

HB = čebela

BI = Koristne žuželke - plenilska pršica

Carbon = organizmi mineralizacije ogljika

Nitrogen = organizmi mineralizacije dušika

Birds = ptiči

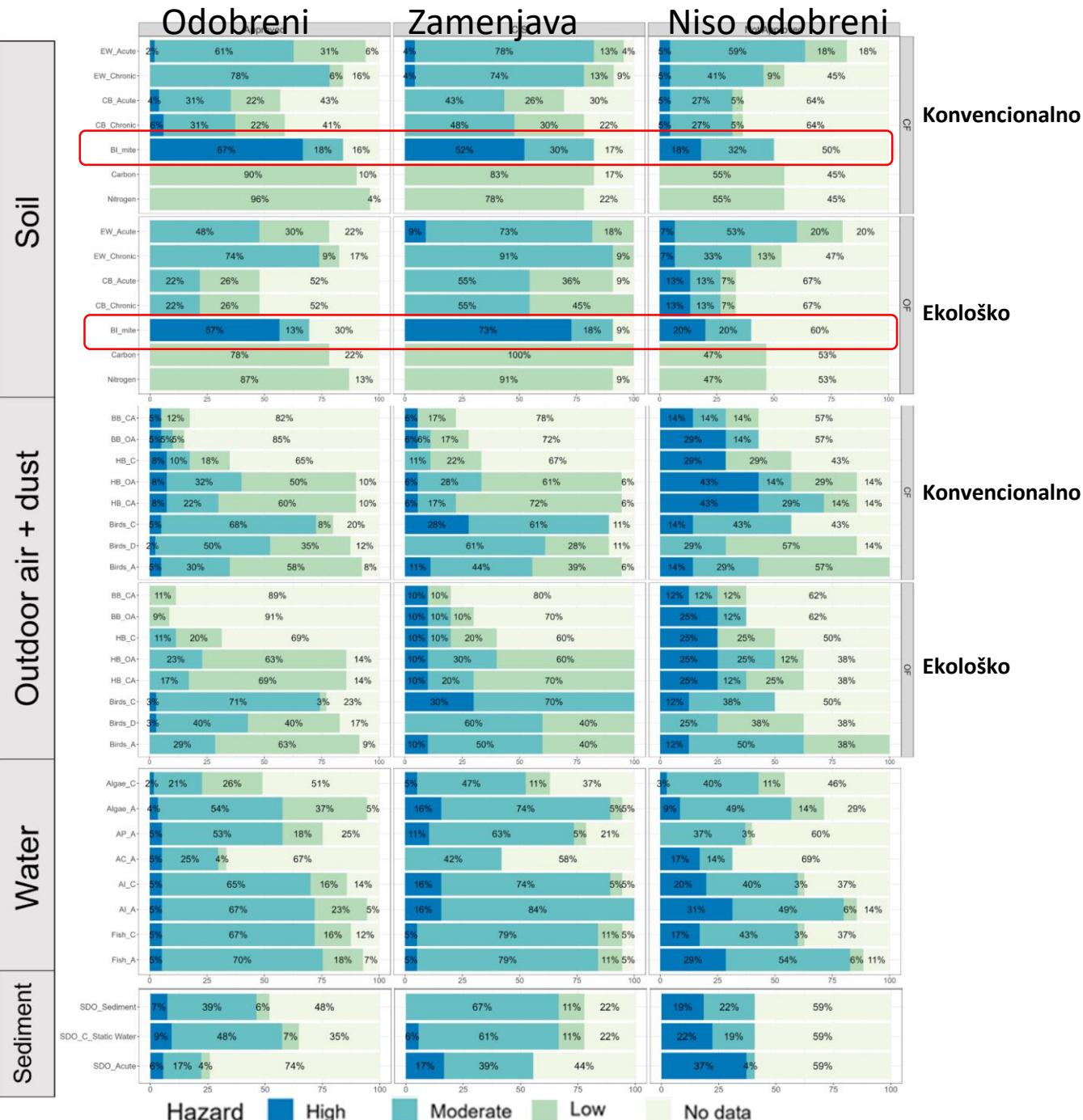
Fish = ribe

Algae = alge

AI = vodni nevretenčarji

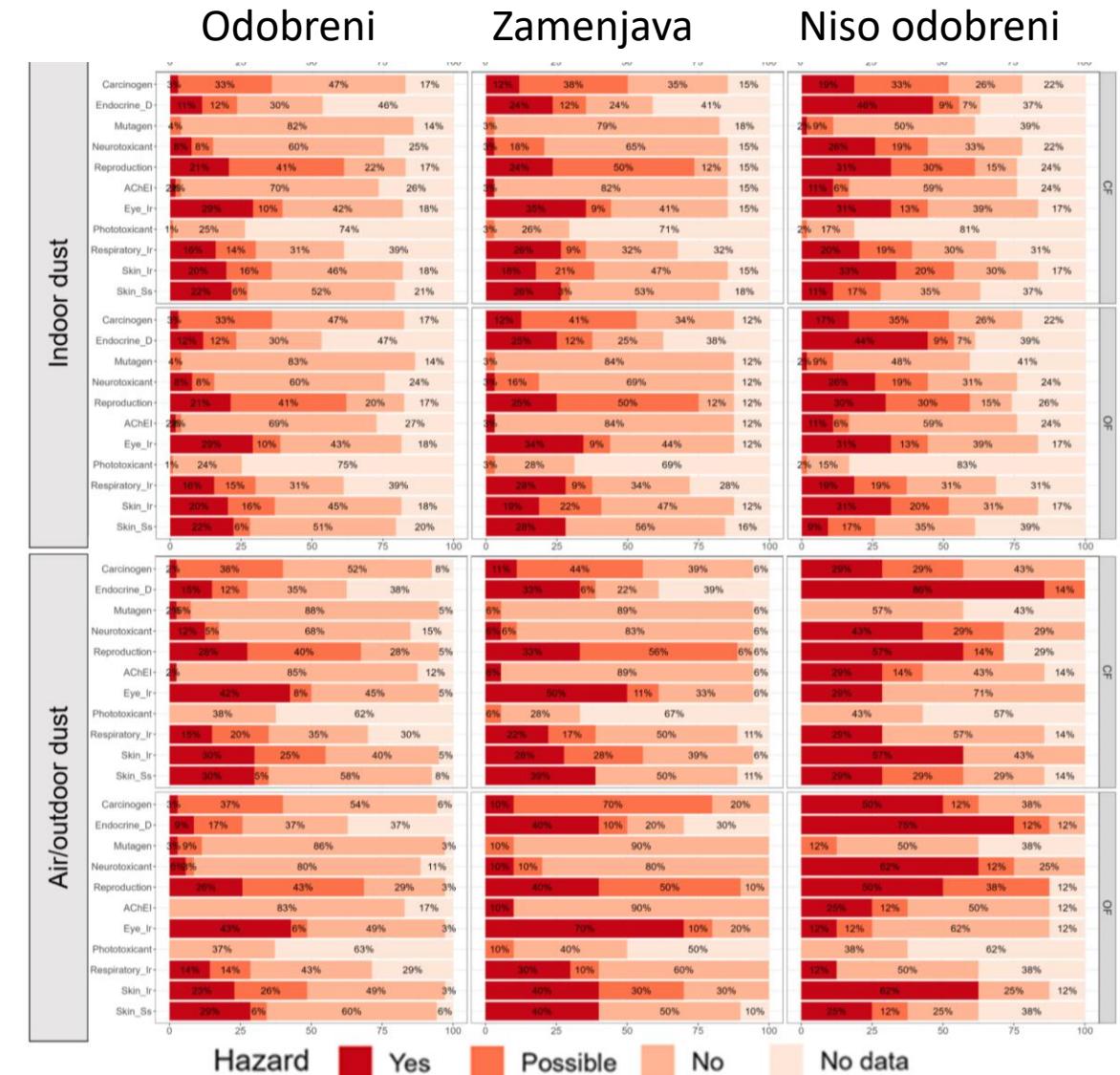
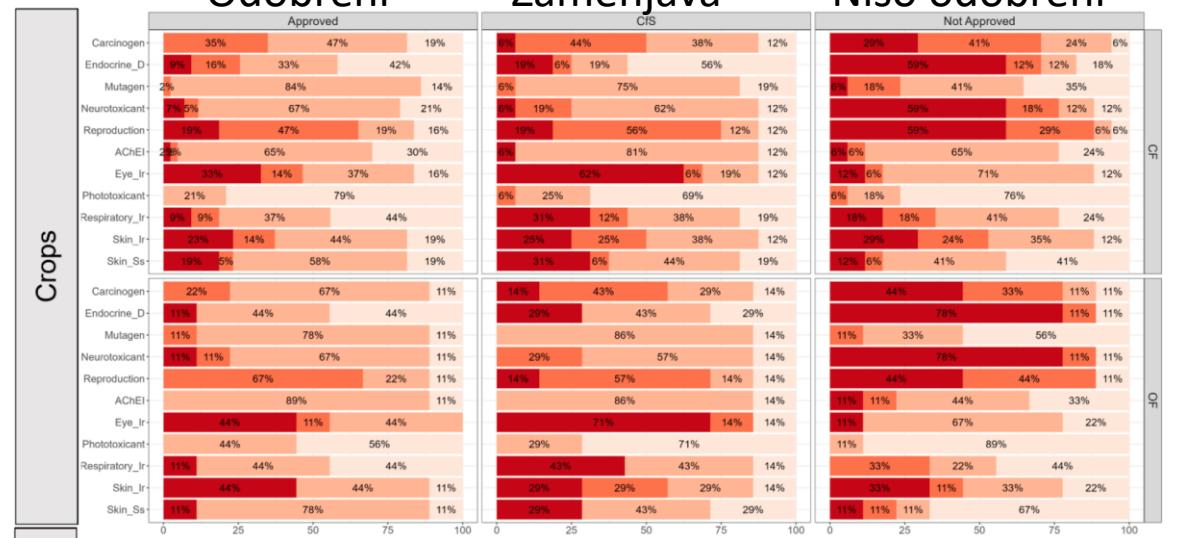
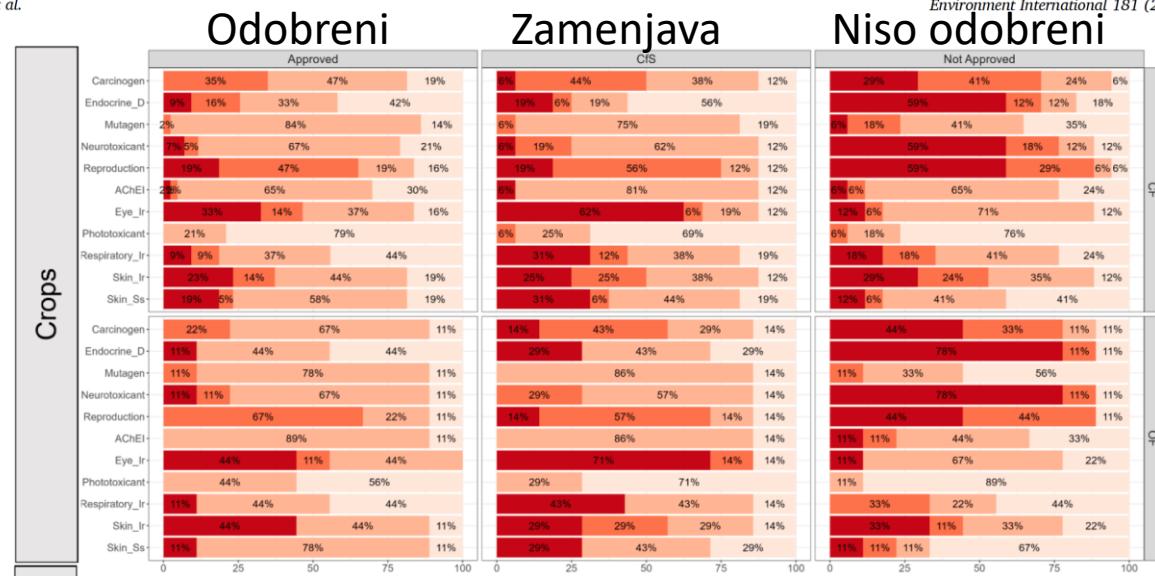
SDO = organizmi sedimentov

CsF = aktivne snovi kandidati za zamenjavo

Profil nevarnosti snovi, najdenih v pridelkih, zunanjem zraku in vzorcih prahu v zaprtih prostorih, za ljudi.

V. Silva et al.

Hazard Yes Possible No No data

Pesticide prioritization indicator (PPI)

Indikator prednostnega razvrščanja pesticidov

Združeni podatki o nevarnosti in rezultatih analize.

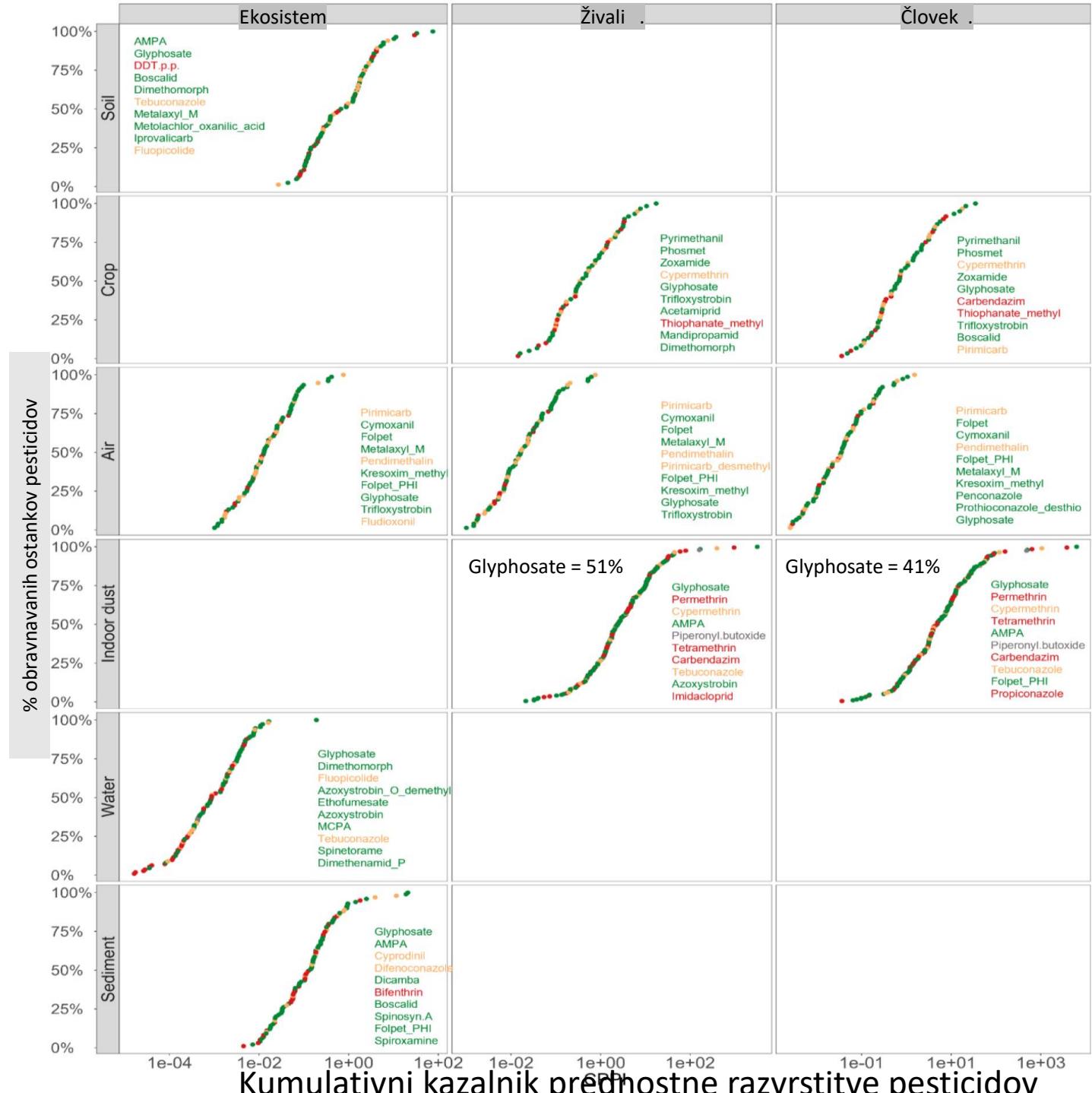
kar 202 od 209 ostankov pesticidov, zajetih v tej študiji, predstavlja določeno nevarnost za ekosisteme in/ali zdravje ljudi.

Odobreni

Kandidati za zamenjavo

Niso odobreni

Sinergisti

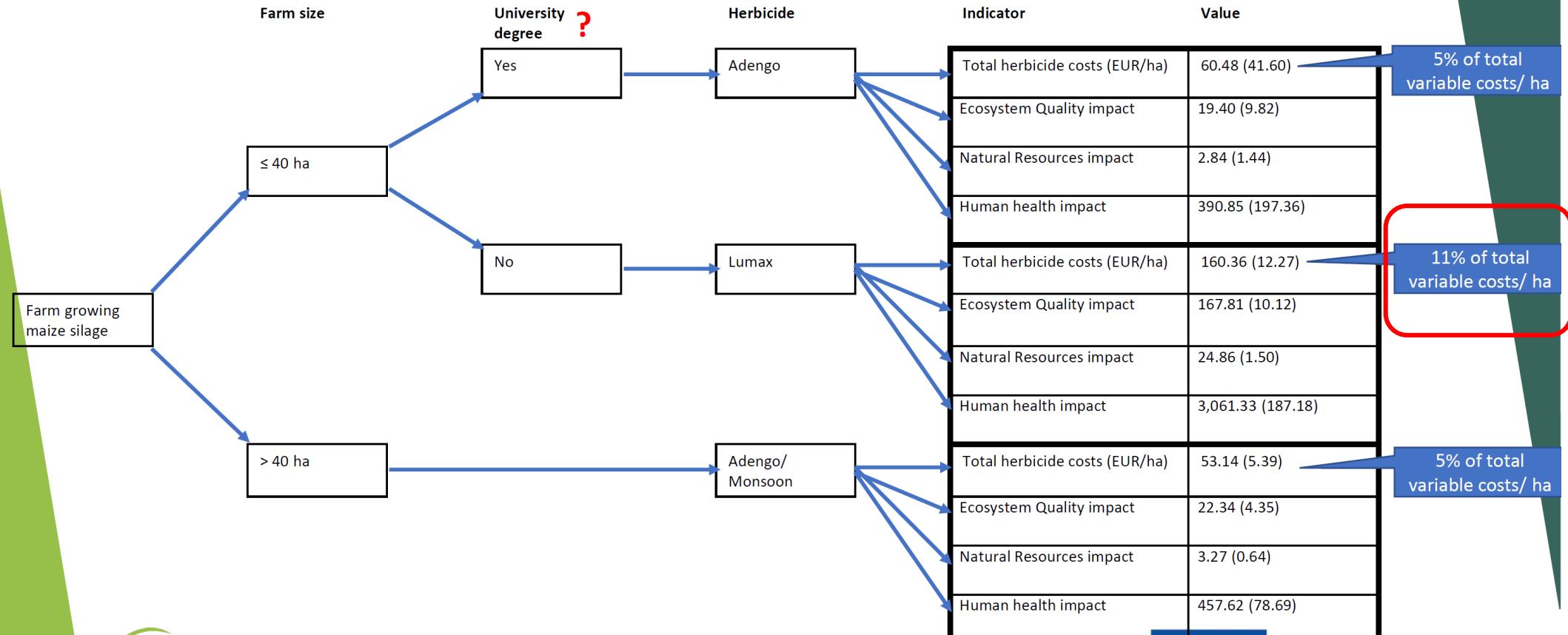
T6.3: CSS Slovenia – maize silage production

Ranking of farm activities with respect to toxicity, crop rotation and profit.

Organic	Maize	Legumes	CropRotScore	Herbicide	HighTox	Var_costsHA	Herb_costsHA	YieldHA	ProfitHA	Farm_size	Uni degree
yes	1	3	1	None	0	951.5	0	35	378.5	40	0
no	2	3	2	ADENGO	0	1516.25	56.25	25	-566.25	65	1
no	1	2	3	ADENGO	0	602.25	56.25	55	1487.75	90	0
no	1	2	3	ADENGO	0	931.75	43.75	60	1348.25	40	0
no	1	2	3	ADENGO	0	1222.25	56.25	37.5	202.75	60	1
no	2	2	4	ADENGO	0	1388.25	41.25	40	131.75	55	0
no	3	2	5	ADENGO	0	865	55	54	1187	65	1
no	2	1	6	ADENGO	0	1354	55	65	1116	25	1
no	2	1	6	ADENGO& BANVEL	0	1807	85	45	-97	18	0
no	3	1	7	ADENGO& TEMSA	0	1373.16	124.16	50	526.84	41	1
no	3	1	7	ADENGO	0	1630	55	50	270	39	1
no	1	0	8	MONSOON& HERBOCID	0	904	53	30	236	80	0
no	1	0	8	MONSOON ACTIVE	0	1182	54	35	148	86	1
no	2	3	2	LUMAX	1	913	161	37.5	512	25	0
no	2	2	4	LUMAX	1	1582	161	50	318	33	0
no	2	2	4	LUMAX	1	2235.2	161	60	44.8	22	0
no	3	2	5	LUMAX& PEAK	1	1526.88	165.98	55	563.12	22	0
no	2	1	6	LUMAX	1	883	138	50	1017	30	0
no	2	1	6	LUMAX	1	1227	138	35	103	70	1
no	2	1	6	LUMAX&PEAK	1	1727.08	175.18	35	-397.08	30	0

T6.3: CSS Slovenia – maize silage production

Two dominant pest control strategies, moderated by farm size and education.

Ekomska analiza

Na podlagi podatkov, ki smo jih zbrali na spletnem mestu študije primera:

- Različne prakse zatiranja škodljivcev na majhnih ($\leq 40\text{ha}$) in velikih kmetijah ($>40\text{ha}$), kar vodi do znatno **višjih stopenj toksičnosti in višjih stroškov herbicidov na majhnih kmetijah.**

- **VELIKE KMETIJE:**

- vsi nosilci uporabljajo herbicide Adengo ali Monsoon (z eno izjemo, ki uporablja Lumax). Uporabljene količine so približno enake.

- **MALE KMETIJE**

- 50 % nosilcev uporablja herbicid Lumax, z bistveno višjimi stopnjami toksičnosti in stroški izdelka. Uporabljene količine so približno enake. Nihče od njih **nima visokošoske izobrazbe.**
  - 50 % nosilcev uporablja Adengo. Uporabljene količine so približno enake. Vsi **imajo visokošolsko izobrazbo.**

- Različne prakse zatiranja škodljivcev ne vplivajo bistveno na druge variabilne stroške (tj. stroške za osebje, stroje, gnojila).
- Velike kmetije imajo bistveno večjo likvidnost kot male kmetije zaradi višjih skupnih subvencij, ki jih prejemajo. **Subvencije se ne razlikujejo glede na prakso zatiranja škodljivcev** (Opomba: Subvencije so bile navedene za celotno kmetijo, ne posebej za proizvodnjo koruzne silaže).

Hvala za pozornost

Vprašanja

28. avgust 2023

Več informacij:

Project introduction: <https://youtu.be/Ym0qL8ILiGE>

Different WPs in CSS: <https://www.youtube.com/channel/UCW-gORRBq5OKJtpopkvTCw>

Field work: <https://sprint-h2020.eu/index.php/resources/interactive-monitoring-plan> AND

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0259748>

Website - <https://www.sprint-h2020.eu/>

Email: sprint@wur.nl

BF-web: <https://www.bf.uni-lj.si/sl/raziskave/raziskovalni-projekti/183/sustainable-plant-protection-transition:-a-global-health-approach>

